

Nr 21.

Av herr **Henriksson m. fl.**, om inrättande av ett under svenska statens kontroll ställt penninglotteri.

Frågan om inrättandet av ett svenskt statslotteri har vid åtskilliga tillfällen med anledning av väckta motioner varit föremål för riksdagens prövning. Huvudsakliga motivet för framställningarna har varit och är, att de stora summor, som vårt folk offrar och offerar på utländska lotterier, borde i största möjliga utsträckning komma den svenska statskassan till godo.

Såväl 1916 som år 1920 anhöll riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t om utredning och förslag i ämnet. Sistnämnda år uppdrog chefen för handelsdepartementet åt särskild sakkunnig att till en början verkställa undersökning angående förekomsten i främmande länder av statliga penninglotterier, dessas organisation och omfattning samt de erfarenheter, som vunnits beträffande desamma, ävensom utarbeta plan för utredningsarbetets fortsatta bedrivande. Dyligt betänkande avgavs den 10 mars 1922, men berörde så gott som uteslutande organisationen av utländska lotterier. Denna utredning synes hittills icke ha föranlett några ytterligare åtgärder.

Vid 1931 års riksdag upptogs frågan om statslotteri ånyo till behandling på grund av en i andra kammaren väckt motion, nr 48, vari hemställdes om skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om skyndsamt utarbetande och föreläggande för riksdagen av förslag till inrättandet av ett statligt penninglotteri.

Vid utskottsbehandlingen tillstyrktes motionen och föreslogs framställning till Kungl. Maj:t om slutförande snarast möjligt av den av riksdagen tidigare begärda utredningen rörande ett under svenska statens kontroll ställt penninglotteri. Andra kammaren biföll utskottsförslaget, men första kammaren avtog detsamma med 61 röster mot 58.

Emellertid upplades redan år 1918 ett obligationslån, vilket anordnades som ett premieobligationslån, en form av statslotteri som sedan efter hand ytterligare fullföljts och utvecklats, varjämte sedan ett antal år tillbaka även ett penninglotteri existerar, det s. k. teaterlotteriet, som står under handelsdepartementets överinseende och vars överskottsmedel disponeras på sätt som regeringen bestämmer. År 1923 infördes och legaliserades dessutom totalisatorspel. Statsmakterna ha alltså redan i rätt stor utsträckning i princip godtagit statslotteriet, om också i mer eller mindre maskerade former.

Som den huvudsakliga skillnaden ur spelarnas synpunkt mellan premie-

obligationslån och penninglotteri plägar framhållas, att i senare fallet hela insatsen kan gå förlorad, under det att i förra fallet spelaren återfår sin insats. Att härpå grunda en moralisk förkastelse om över penninglotteriet och stämpla det såsom staten ovärdigt, torde dock icke vara lämpligt.

Då det icke är möjligt att hindra folk att spela på lotterier — till de danska och norska lotterierna gå sålunda från vårt land enorma summor, och till vårt eget penninglotteri satsas även årligen stora belopp — synes det vara välbetänkt att anordna ett statslotteri. Vinsten på detsamma borde fördelas på olika ändamål, varvid ideella institutioner, liksom nu från penninglotteriet, skulle kunna erhålla anslag för uppehållande av sin verksamhet, men även till rent praktiska ändamål borde vinsten på ett statslotteri få användas. För närvarande torde hjälpåtgärder för jordbruksnäringen samt bekämpandet av arbetslösheten vara ändamål, som kunde komma i fråga vid fördelning av den vinst, som uppkomme på ett statslotteri.

Statens inkomster av det redan existerande penninglotteriet inskränka sig till stämpelmedel och skatt på vinster. Statsmakterna ha icke dragit sig för att höja lottstämpeln eller utöka lottantalet i syfte att erhålla större inkomster. Det borde då icke heller kunna anses förkastligt att genom inrättandet av ett statslotteri söka helt uttränga de utländska lotterierna och låta behållningen av lotterispelet förstärka statskassan, en åtgärd som under nuvarande budgetära förhållanden icke borde lämnas oprövad.

I anslutning till det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om slutförande av den av riksdagen tidigare begärda utredningen rörande ett under svenska statens kontroll ställt penninglotteri samt att förslag i ämnet snarast möjligt föreläggas riksdagen.

Stockholm den 17 januari 1933.

And. Henriksson.

Per Gustafsson. Per Andersson. H. Andersson. Gunnar Bodin.

Erik von Heland. Alexander Nilsson. Jöns Pålsson. Jöns Jönsson.

Gustaf Ehrnberg. Axel Löfvander.